

Fókuszban a termelékenység

”A test-lélek-szellem egyensúlya mindannyiunknál elsődleges létfeltétel”

Interjú Sipos Zsolttal, a Bács-Kiskun Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara titkárával

DOI: 10.14267/VILPOL2026.02.04

A vállalkozói tevékenység gyakran elsősorban gazdasági töltettel jelenik meg a közgondolkodásban, azonban egyre többen tekintenek rá hivatásként, amelynek középpontjában nem csupán a profit, hanem az ember és a közösség áll. Az etikus működés, a munkavállalók megbecsülése, valamint a testi, lelki és szellemi egyensúly megőrzése mind olyan tényezők, amelyek hosszú távon a gazdasági teljesítmény alapját is jelenthetik.

Az interjúban Sipos Zsolt, a Bács-Kiskun Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara titkára arról beszél, hogyan válhat a vállalkozás valódi hivatássá, milyen szerepe van az etikának az üzleti életben, és miként járulhatnak hozzá a vállalkozások és a kamarai szervezetek a mentális egészség és a felelős gazdasági működés erősítéséhez.

Világpolitika és Közgazdaságtan: Hivatás-e a vállalkozás? Mitől, melyik ponttól válik hivatássá a vállalkozói tevékenység? Hogyan lehet megtalálni azokat a vállalkozókat, akik hivatásuknak tekintik a vállalkozást? Hogyan lehet megbizonyosodni erkölcsi szilárdságukról?

Sipos Zsolt: A kérdés költőinek is tekinthető. Ez alapján pedig a válasz: Igen, a vállalkozás lehet hivatás, mégpedig attól a ponttól, amelytől nem csupán a profit az elsődleges, hanem az ember, aki számára azt létrehozuk. A magyar társadalom, gazdaság ismeri ezt a működésmódot, mert a kommunizmus, az államszocializmus előtt élte, alkalmazta. Többgenerációs családi vállalkozások voltak jelen hazánkban is, amelyek vagy egy család önfenntartását, vagy azon felül mások, kisebb-nagyobb emberi közösségek mindennapi egzisztenciáját is biztosították. A gazdasági jólét mellett cél volt a társadalmi jólét és jóllét. A ,90-es évektől a vállalkozás joga mint a foglalkozás szabad megválasztásához való alkotmányos alapjog, mindenki számára újra biztosított. Úgy gondolom, hogy mindazok, aki képesek voltak ennyi kihagyás után, a semmiből újat teremteni, családjukat és embertársaikat felelősséggel eltartani, értelmes, alkotó tevékenységgel foglalkoztatni, hivatásbeli vállalkozók. Hangsúlyos mindebben, a teremtett értéket

talán egy picit meg is haladóan az ember, az ő méltósága, amely soha nem sérülhet. Mindazok, akik értékrendjükben elől szerepeltetik ezt az életelvet, erkölcsileg szilárdnak tekinthetők. A családtagok és a munkatársak szolgálnak lejobb barométerként minden foglalkoztató esetében, hiszen a lojalitásuk, az értékteremtésben vállalt elkötelezettségük lesz a mindenkori mutató.

Világpolitika és Közgazdaságtan: A vállalkozások etikussága sok területen megjelenik: a partnerekkel való viszonyban, a munkavállalók vezetésében és az üzleti környezet tekintetében is. Mely területen, hogyan jelenik meg az etikusság? Hogyan lehet megtalálni a helyes szabályt?

Sipos Zsolt: Sikeres üzlet, partneri együttműködés csak akkor tud létrejönni, hosszabb ideig fennmaradni, ha ismét zsinórmérték, élő érték lesz a tisztesség, a becsületesség. Hangzatos szavaknak tűnhetnek korunkban ezek, mégis elengedhetetlen feltételként jelennek meg a történelem minden pillanatában. Azt vallom, hogy csupán a kölcsönös előnyökre alapozott megállapodások képesek megalapozni a fejlődést, a tartós piaci működést. Ahogy pedig korábban is említettem, a dolgozók emberségének tisztelete, szakmai tudásuk és képességeik elismerése, a vállalkozás fejlődéséhez nyújtott érdemeik anyagi és erkölcsi megbecsülése jelenti az elsődleges normarendszer alapjait. Az etikusság ilyen vonatkozásban nem elkülönítő, nem elszigetelő, hanem gyűjtőfogalom. A szabályokat keretszinten mindig a gazdasági környezetet meghatározó felsőbb hatalmi struktúra biztosítja, a részletszabályokat mi magunk hozzuk létre, a piacok pedig hitelesítik, finomítják. Az üzleti és emberi szabadság korlátai sehol sem léphetők át a szabadság irányába. Véleményem szerint ez tekinthető akár főszabálynak is, amelynek betartásával el lehet jutni a helyes, szabályos működésig. A farkastörvények semmiképp sem a szabad és békés együttélésre irányulnak.

Világpolitika és Közgazdaságtan: Hatékony-e etikusnak lenni? Nem ütközik-e a profitédek az erkölcsös magatartással? Különösen fontos a munkavállalóhoz való viszonyban, hogy mi a hatékony és erkölcsös vállalkozói magatartás a munkavállalók egészsége megőrzése tekintetében?

Sipos Zsolt: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené!” (Mt 22,21) Egy jól működő társadalmat máshogyan nem lehet létrehozni, fenntartani. Amennyiben a profit célja nem az elszigetelt, hanem a megosztott felhasználás, már rögtön nem ütközik az erkölccsel. Az anyagi javak egyenlő elosztása soha nem volt elvárás, de a „Maradjatok ugyanabban a házban! Egyétek és igyátok, amit adnak, mert méltó a munkás a maga bérére! Ne járjatok házról házra!” (Lk 10,7) tanítás szerint mindenkit megillett a munkája után járó tisztességes fizetség. Az ön- és társadalmi gondoskodás, az ezzel járó felelősség senki részéről nem kerülhető meg, legfőképp a tehetősek részéről nem. Az az álláspontom, hogy egy, a munkája utáni teljesítményéért elismert ember képes elfogadni a munkahelyét még akkor is, ha nem szíve szerint való, ezzel együtt elégedetté is válik, ha körülményei sem fizikailag, sem lelkiileg és szellemileg nem terhelik túl. Ehhez fontos, hogy felettesei érzékeljék, figyelembe vegyék egyéni adottságait, fejlődési dinamikáját, terhelhetőségét. Amennyiben a munkáltatók élnek, nem pedig visszaélnek alkalmazottjaik lehetőségeivel, akkor a fizikai és mentális egészség hosszabban megtartható.

Világpolitika és Közgazdaságtan: A fejlett országokban (bár most már a kevésbé fejletteknél is) a mentális betegségek egyre súlyosabb problémát jelentenek. Mit tehetnek a munkaadók, vállalkozók a mentális egészség megőrzése érdekében? Altruizmus vagy önérdék a mentális egészség megőrzése?

Sipos Zsolt: Az emberi működést nagyon fontos holisztikusan megközelíteni. A test-lélek-szellem egyensúlya mindannyiunknál elsődleges létfeltétel. Bármelyik tengelyen is billenünk meg, borul a teljes egyensúly, az egész rendszer. Mindegy, hogy munkaadók vagy munkavállalók vagyunk-e. Még nehezebb, ha a lelki-szellemi, azaz a mentális sík szenved megrázkódást. Míg a testi bajok ellen sokszor létezik oltás, egyebek, a mentális elakadások megelőzése ellen nincsenek szérumok. Azokat legfőképp önismerettel és megtartó emberi kapcsolataink felépítésével, megtartásával tudjuk részben védeni. Egyéni és közösségi felelősség és figyelem szükséges ahhoz, hogy mentális egészségünk erős legyen. Felelős emberek, vezetők részéről lehet egészséges mértékű altruizmus is a pszichés jóllét, az egyén szempontjából pedig elemi önérdék.

Világpolitika és Közgazdaságtan: Mit tehet a kamarai mozgalom az etikus és hatékony vállalati magatartás elősegítése érdekében? Mik a tapasztalatok ezen a téren hazai és nemzetközi viszonylatban?

Sipos Zsolt: A kamarai mozgalom tagjai és részesei a vállalkozások, önkormányzati elvű önszerveződésről van szó ebben az intézményben. A fentebb említett egyéni és közösségi felelősség tehát bennünket is terhel, nem nézhetünk át rajta. A magyar társadalom mentális állapota sajnos nem tekinthető jónak, ezért a cselekvés a mi oldalunkról is elengedhetetlen. A gazdasági kormányzat (NGM) és a nemzeti kamara (MKIK) a Bács-Kiskun Vármegyei Kereskedelmi és Ipar-kamara 2025. évi kísérleti programjának sikerét követően terjeszti ki országos lefedettséggel a Megtartó műszakok - Mindennapi függőségeink című programját, amellyel a kis- és középvállalkozásokhoz juttatja el a mentálhigiénés (addiktológiai) tanácsadás és a családkonzultáció eszköztárát, lehetőségeit. A tömeges pszichoedukáció és a szemléletváltás célja mellett feltett szándékunk, hogy egyéni és csoportos megsegítést végezzünk a magyar munkaerő életminőségének javítása terén. Hisszük, hogy a gazdasági teljesítmény legnagyobb részét az egészséges emberek adják még akkor is, ha nagyon nagy teret igyekszik hódítani a mesterséges intelligencia.

Köszönjük a beszélgetést!
Trautmann László